

N y e s t e
S k i l d e r i e a f K jø b e n h a v n.

F e m o g t y v e n d e A a r g a n g . N o . 6 9 .

Udgivet og redigeret af F r . T h a a r u p , Etatsraad.

Forsendes, ifølge Kongel. allernaadigst Tilladelse, med Brevposerne.

T i r s d a g e n d e n 2 6 A u g u s t 1 8 2 8 .

D e n 2 5 d e A u g u s t .

Ei Høihed, ei Glæds og ei Stormandens
Navn
Det er, som bevæger den ukjendte Sanger
Til Harpen med Glæde at tage i Favn,
Og synge til Præis for et Værd, som ei
pranger
Med Daarligheds Glimmer og Smaaligheds
Tant.
Nei dertil i Harpen han Toner ei sandt.

For Manden, som kjender en høiere Fryd,
End Smiger forsængelig Daare kan bringe;
For ham toner Strengenes reneste Lyd,
For ham skal min Sang sig til Himmelens
svinge.

O! maatte kun halvt han da føle den Lyst,
Som Sangen opvækker i Sangerens Bryst!

D Moltke! Du Edle blandt Dannemarks
Mænd!
Din Fødselsfest Tusinde feire med Glæde;
Thi hvor kun Dit Mildheds Blik naaede hen,
Du monne Dig reise Dit skjønneste Sæde
I Medbrødres Hjerter, som grundfast vil
staae,
Saalænge som Hjerter paa Bregentved staae.

Din Præis skal ei ene fra Marmorets Grund
Med Guldskrif forkyndes til kommende Slæg-
ter;

Slig Hæder kan kjøbes for nedgravne Pund
Af den, som sin Mennekleadel fornægter.
Nei Moltke! Dig priser en stærkere Rost
Fra tusinde Medbrødres takfulde Bryst.

Dig Kunsterne hædre; og Musernes Son
Høit synger med Fryd om sin milde Beskyt-
ter;

Trindt om Dig opstiger ustrømtede Bon,
Og lyder til Himlen fra landlige Hytter:
"Gid osse vi stue med Jubel igjen
Den Dag som os sjænkede vor Fader! vor
Ven!"

— .. —
O m Gymnastikens Udbredelse i Dan-
mark.

(Sluttet, se forrige Nr.)

Bed Armeens Reduktion i Aaret 1816 blev
Indskrænkning anordnet. Stedet for at Institu-
tutet var besyret ved en Forstander, blev
bestemt, at Institutets Bestyrelse skulde henlæg-
ges under en Inspections Officer, der, i For-

dervisnings Indsørelse i Skolerne. Lærebogen blev derved approberet, og Kongen stjenkede 4000 Exemplarer af samme til Uddeling til samtlige Direktioner og Commisioner for Almue- og Borger-skolerne i Danmark. Alle skole-pligtige Drengesbørn i Danmark skulle nu under de Evangeliske Midler, som ellers ere anordnede for Skolegangs Førsommelse, deltage i den gymnas-siske Undervisning. Lærebogen beskriver tydeligen de forskjellige Gradationer af hin Undervisning, af hvilke den tredie eller meest indskenkede er af den Beskaffenhed, at den ikke kan overstige enten nogen Skolelærers Evne til at meddele Undervisningen, eller nogen Skole-kasses til at anskaffe de fornødne Apparater.

Indenlandsteksterretninger.

Thorvaldsens 4 runde Marmorbasreliefs, som blev forfærdigede til at anbringes over Porten til Christiansborgs Slot mod Slotspladsen ere for kort Tid siden blevne opstillede paa deres Pladser. Det maatte være Læseren behageligt her at faae den Beskrivelse over samme, som Frue Frederikke Brun (i Athene 1815 Jan. S. 27-30 *) har givet efter Modellerne, og derfor optage vi den her. "I Vinteren 1809 erholdt Thorvaldsen Bestillingen heraf. Belgjørende, stedse blomstrende Kraft; Sundhed; oplivende And; Alt forenende evig Retfærdighed; dette vare de høje Ideer, der, som Symboler paa det tro danske Folkes Ønsker for sit Kongehuus, udtalte sig i følgende fire herlige Grupper."

"I. Herkules og Hebe. Den givne, ved tusinde Statuer og Basreliefs bestemte Norm for hin Kraftens Son og Symbol, har vor Konstner tilegnet sig med største Frihed, og bevæger sig saa let i samme, som i en selvvælt Cyklus. Herkules sidder hvilende, med det ene Ben fastet over det andet, udstrækende Haan-

*) I nogle Meddelelser om Thorvaldsen og hans Arbejder.

hen imod Nektarskaalen. Hebe stager for ham, og med højt opløftet Haand gyder hun Nektar i Skaalen. Dette er Indholdet af denne yndesfulde Fremstilling. Men hvo kan beskrive den hulde gemytlige Karakteer i det Hele, denne harmfrie Noelighed, denne Tilsfredshed hos begge i og med hinanden? — Han seer hende i Ansigtet med en saa haabfuld Tillid, Kjærlighed og Tro, at man synes at læse de Ord i hans Blik: "Du er min evige Glæde, og min Møjes Løn!" Hun en huld Ungdomsbloomst, let som en Morgenwind og frisk som Rosenduggen, den reneste jomfruelige Uskyldighed i Stilling, Bevægelse og Omrids, skjænker ham Nektaren højt i Skaalen, at Udodelighedens Drif kan skumme for ham, og hendes Blik, der møder hans, synes at sige: "Jeg vil være dig Alt, du gode Mennekkers Befrier! Jeg skal ikke lade dig spinde, og fra min Haand skal ingen giftsvanger Kjortel indhylle dig! Man bliver ret egentlig saa vel tilmode, man glæder sig saa hjertelig ved, at de To der i Medaillonens trange Rum nu ere uadskillelig forenede. Han sidder paa Løvehuden; hun er paaklædt."

"2. Wskulap og Hygæa. Hun forer hans Slange, staende for ham; han sidder. Begge beklædte. Her er, ligesom hos Herkules, den ved Elde og Herkomst bestemte Skikkelse og Familielighed med den guddommelige Farfader Jupiter respecteret. Dog er Wskulap endnu strængere end sædvanligt, muskelfast og noget undersætlig, som han altid plejer at være; og efterfænsom Alvor hviler paa hans Vand, Mæget siunt udført er Contrasten imellem den letsfævende Ungdomsgudinde paa det første Bassrelief, og den noget fyldigere Hygæa, som er bestemt til at give hvad Andre flettes. En høj Belvillie og Godhed taler af hendes øde Ansigt."

"3. Prometheus og Minerva, som besjæler det ved Prometheus nys fuldbendte Leerbilled af det første Menneske. Den gamle Titan sidder ret gemytlig, og seer paa Fuldendelsen af hans Værk. Det er en yderst original Kraftskikkelse, fuld af Trodsighed, og Godmodighed tillige. Minerva staaer høi, rank, ødel og stille, og sætter Sommerfuglen (Psyche) paa Leermenestsets Hoved, der allerede under den beaandende

Indflydelse synes at høeve sig; man seer det, Geisten soulmer alt gjennem alle hans Lemmer."

"4. Jupiter, og Themis, den gamle, ærværdige Skjæbnens Tortrolige. Gudernes Konge sidder alvorlig, mild og majestætisk paa sin evige Throne. Themis staer for ham; med den ene Fod paa et Klippestykke, og støttet paa Armen, læser hun for ham af Skjæbnensaabne Rulle. Begge Figurer ere beklædte; Gudindens Skikkelse og Holdning er i en meget høj, interessant og ædel Stil. Ogsaa Jupiters uopnaaelige Skabning er betegnet ved dyb Sjæleadel; og en hellig Taushed synes at svæve omkring de to, over Menneskets Skjebne i evig Retfærdighed raadslaaende Guder."

Disse Bedømmelser ere efter Modellerne, førend de i Marmoret blevne udførte. Forfatterinden tilføjer: "Dette er det moralst-æsthetiske Udttryk i disse høje Konstværker, som vi see i Modellen. Men disse Leermodeller ere udarbejdede og besielede med en Aand, en Finhed i Fuldendelsen, der overgaaer Alt af den Art hvad jeg hidtil har seet. Den fuldendte Blodhed i alle Delene, den Lethed i Bevægelserne, den herlige Stil i Dragternes Golvetast, (forenet med den højeste Unde i de quindelige), Hændernes, Fingrenes, Fodernes, Ørernes zirlige Udarbejdelse i Forening med den mest tvangfrie Gratie — alt dette vilde have bragt en Polyklet og Lysip til uden Rødme at erkjende disse Guddomsbilleder som deres Værker. — Kort disse Basreliefs ere fande Gemmer, og Gudernes Skikkeler gaae med en Liv aandende Sandhed og Skønhed frem af denne Pygmalioms Hænder."

I April 1826 vare disse Basreliefs, iblandt flere Thorvaldseniske Værker, en herlig Prydelse ved Konstakademiets Udstilling. Nu ere de som sagt komne paa deres bestemte Steder.

Imellem Basrelieferne er anbragt en Mar mortavle, som endnu er glat, men som man siger skal gives en Indskrift med Angivelse af de vigtigste Aar i Slottets Historie.

I Slagelse har begyndt at ytre sig en ondskaret Hundesygdom, hvorför Øvrigheden har ved en Bekjendtgjørelse af 17 d. M. befalet de nødvendige Forholdsregler i Overensstemmelse